

ג ל י ו נ נ ו ת ל ע י ר ו ן ב פ ר ש ת ה ש ב ר ע
ערוכים בידי נחמה ליבוביץ
יו"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנער
הסתדרות נטי מזרחי באמריקה

רישב (תש"י)

פרק 3

הערה: הטוה לגליוננו גם גליונות ויטב תש"ה ותש"ט העוסקים אף הם בפרק זה.

א. טאלות כלליות:

- 1x. הטוה פ' ה': ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו.
" י': ויטפר אל אביו ואל אחיו.
- הסבר, למה ספר יוסף את חלום הראשון רק לאחיו ואת השני גם לאביו, ולמה לא ספר גם את הראשון לאביו?
- 2x. הטוה פ' ט': ויחלם עוד חלום אחר ויטפר אותו לאחיו.
" י': ויטפר אל אביו ואל אחיו.
- הסבר, למה אחרי ספרו את חלום הראשון חזר וספר להם שניה בפני אביו?
- 3x. הטוה: פ' ה': ויוסיפו עוד שני סגורים ויטפרו אותם.
" י': ויקנאו בו אחיו.
- הסבר, למה היתה תוצאת ספור החלום הראשון שנאה ותוצאת ספור החלום השני קנאה?
- ב. ויוסיפו עוד שני סגורים ויטפרו אותם על חלומותיהם ועל דבריהם.
רש"י ד"ה ועל דבריו
רשב"ם " ועל דבריו
רמב"ן " המלוך תמלוך הוול מן "וטעם על חלומותיו"
ספורנו " על חלומותיו; ועל דבריו

- 1. מה קשה לכתוב?
- 2xx. מה הניע את רש"י ורשב"ם לפרש "על דבריו" - דברי הדבה שאינם מוזכרים כלל בפסוקנו ולא לפרשו כרמב"ן: על ספור החלום?
- 3xx. לדברי רש"י מקשה הגור אריה: מה ענין דבתם הרעה כגורם לשנאה כאן, והלא כבר היה מביא דבתם רעה לפני התחילו לחלום חלומותיו? נסה לתרץ קושייתו.

ג. טאלת סגורין:

- הטוה: יוסף מכונה בפ' אחיו כשמדברים עליו בהארים טונים:
פ' י"ט: "הנה בעל החלומות הלזה בא".
פ' כ"ו: "מה בצע כש נהרג את אחינו".
פ' ל': "הילד איננו".
מה סבת הטונים האלה?

ד. מתוך דברי המדרש:

(1) בראשית רבה פ"ד:

ג': ויאמר ישראל אל יוסף: הלא אחיך רועים בטכם לכה ואטלחך אליהם ויאמר לו: הנני.
אמר ר' חמא בר חנינא: הדברים הללו היה יעקב אבינו זוכר ומעיו מתחכין: יודע היתה שאחיך שונאים אותך והיית אומר לפי "הנני".
xx(א) על איזו תמיהה סגונית בנוי מדרש זה?
(ב) מה הרעיון הכלול בדבריו אלה?

(2) בראשית רבה צ"א

כ"ח: וימכרו את יוסף לישמעאלים בעטורים כסף.
אפשר יוסף בן שבע עטרה שנה היה רואה את אחיו מוכרים אותו והוא שותק? אלא מלמד, שהיה מתחבט לפני רגליו של כל אחד ואחד, כדי שיתמלאו רחמים - ולא נתמלאו. זהו שבאמר (בר' מ"ב כ"א) "אבל אשמם אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו".
הסבר למה נמנעה התורה מתאר פרטי התנהגות יוסף מרגע הפגשו עם אחיו בפרק זה ולמה נזכרו תחנוניו רק שם (פרק מ"ג) ולא כאן.
(עיי' גם גליון ג' תש"י, טאלה ב')

יש לשלח את התשובות לנחמה ליבוביץ ירוטלים קריית מטה.